

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในครั้งนี้เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

วิธีการประเมินโครงการ

1. ประชากรที่ใช้ในการประเมิน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในปีการศึกษา 2564 รวมจำนวน 648 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน
- 1.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 26 คน
- 1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 15 คน
- 1.4 นักเรียนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน
- 1.5 ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบประเมินและแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมดจำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 6 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบประเมินสำหรับผู้ปกครอง เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบประเมินสำหรับนักเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 4 แบบประเมินสำหรับครูผู้สอน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 9 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 7 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 8 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 49 ข้อ

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 และ 2564

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม ผู้ประเมินดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 บันทึกข้อความถึงรองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน นักเรียน และส่งหนังสือราชการถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.2 แจกแบบประเมินและแบบสอบถามแก่ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาการประเมินตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอน และประสานการเก็บกลับคืนด้วยตนเอง รวมได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

1.3 เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 และ 2564 โดยให้ฝ่ายทะเบียนวัดผลของโรงเรียนกรอกข้อมูลลงในแบบบันทึก

3.2 จัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบประเมินและแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกและจัดหมวดหมู่ เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์โดยทำการลงรหัสให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน แต่ละข้อรายการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแปลผล ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ดังนี้

4.1 ข้อมูลการประเมินด้านบริบทด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ข้อมูลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการประเมิน

โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการประเมินของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.29 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ครูผู้สอน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.54 และผู้ปกครอง จำนวน 303 คนคิดเป็นร้อยละ 87.82 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.48 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.52 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุ 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.54 และอายุ 21- 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.70 และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 85.22 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.70 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.68 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (นักเรียน) ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.76 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.24 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้น ม.3 คิดเป็นร้อยละ 19.80 รองลงมา ระดับชั้น ม.1 คิดเป็นร้อยละ 17.82 ระดับชั้น ม.2 คิดเป็นร้อยละ 17.49 ระดับชั้น ม.4 คิดเป็นร้อยละ 16.17 ระดับชั้น ม.5 คิดเป็นร้อยละ 14.52 และระดับชั้น ม.6 คิดเป็นร้อยละ 14.19 ตามลำดับ

2. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.37 – 4.73 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 1 โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน รายการที่ 6 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ และรายการที่ 11 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.95 – 4.61 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 9 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความ

เหมาะสม รายการที่ 8 มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ และ รายการที่ 10 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ความเหมาะสมในด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.24 – 4.52 โดยรายการที่มีเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 16 มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 7 มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม รายการที่ 14 มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ รายการที่ 6 มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจน และ รายการที่ 8 มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ความเหมาะสมในด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ดังนี้

5.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 2.95 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 มีวินัย รองลงมา 3 อันดับ คือ ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต ด้านที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และด้านที่ 8 จิตสาธารณะ ตามลำดับ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.71 – 2.84 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 การทำงานเป็นทีม รองลงมา 3 อันดับ คือ ด้านที่ 2 การบริการที่ดี ด้านที่ 3 การพัฒนาตนเอง และด้านที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานตามลำดับ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.56 – 2.73 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 วิชาการ รองลงมา 3 อันดับ คือ ด้านที่ 6 การพัฒนาตนเอง ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ และด้านที่ 5 สังคมและชุมชน ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู และผู้บริหาร โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมทุกด้านและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนเพิ่มขึ้น จำนวน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (+3.25) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (+2.93) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (+2.06) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (+1.43) และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (+0.41) ส่วนอีก 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (-4.69) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (-1.33) และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (-1.33)

ผลการเปรียบเทียบลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100

ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลการประเมินสมรรถนะทุกรายการอยู่ในระดับดี ขึ้นไป ร้อยละ 100

5.3 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า

5.3.1 ระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.34 – 4.61 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 15 การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 5 กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ รายการที่ 1 การวางแผนการดำเนินโครงการ รายการที่ 6 กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู และรายการที่ 7 มีกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.3.2 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.31 – 4.52 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ รายการที่ 1 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 2 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต รายการที่ 7 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย และรายการที่ 8 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.3.3 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.23 – 4.53 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 โครงการเปิดโอกาสให้

นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ รongลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 6 นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ รายการที่ 8 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และรายการที่ 7 มีนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ ที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียน ซึ่งโครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน นอกจากนี้โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมเป็นกิจกรรมที่ นักเรียนและผู้ปกครองต้องการในการพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การประเมินด้านบริบทของโครงการเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาถึงความจำเป็นในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ และความเป็นไปได้ของโครงการ สอดคล้องกับ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2542) ได้กล่าวว่าการประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนลงมือดำเนินการใด ๆ มีจุดมุ่งหมายในการกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งพิจารณาความจำเป็นที่ จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหาตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการและฉันทนา โรจน์บุรณาวงศ์ (2552) ได้รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมะกอกโดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม รูปแบบเดิม กับแนวทางการปลูกฝังสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธรักษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านบริบทของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในภาพรวมมากที่สุด คือ โครงการมีความเหมาะสมและความจำเป็นในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ใช้ผลการสะท้อนคิดจากปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณธรรม และมีปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการทั้ง ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ที่เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจนมีหน่วยงานภายนอกเข้ามาร่วมและสนับสนุนการดำเนินงาน จึงส่งผลให้โครงการดังกล่าว มีปัจจัยเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด พรหมจ้อย (2544) ได้กล่าวว่า การประเมินตามรูปจำลองแบบซิปป์ (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลปิม เกี่ยวกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) ว่าเป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่มีมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ และศิริพร ศิริรัตน์ (2557) ได้ทำการประเมินโครงการเบญจวิถีนำทางฉันทสร้างครอบครัวต้นแบบสายใยรักของศูนย์การเรียนรู้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวจังหวัดราชบุรี พบว่า มีการประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST's Model ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เห็นว่าวัสดุและอุปกรณ์มีความเพียงพอต่อการใช้งานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการสมาชิกในครอบครัวและประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สอดคล้องกับฉันทนา โรจน์บุรณาวงศ์ (2552) ได้รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมะกอก โดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมรูปแบบเดิมกับแนวทางการปลูกฝังสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธฉือจี้ได้ทุกวัน พบว่า กระบวนการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการ เมื่อพบข้อบกพร่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และชนิดดาบุดามาต (2557) ได้ทำการประเมินโครงการระบบโครงการการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการระบบโครงการเรียนรู้ไร้พรมแดน โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตีฟเฟิลปิม ในการประเมิน 5 ด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ ในภาพรวมโครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยการพัฒนาศักยภาพมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ผลการประเมินทุกด้านและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สอดคล้องกับพระเรื่องฤทธิ์ คิดข้างบน (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษา โรงเรียน สถาบันครอบครัว และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาความร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมและสร้างพฤติกรรมเชิงคุณธรรมที่พึงประสงค์ในสังคมไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ในสังคมเชิงจริยธรรม ระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีระบบแบบแผนร่วมกัน หลักการทางศาสนา และการสร้างแบบอย่างปฏิบัติเชิงคุณธรรมจริยธรรมที่ดีแก่เด็กและนักเรียนในชุมชนสถานศึกษา

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น จำนวน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 และมีผลการประเมินสมรรถนะทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้ดำเนินการโครงการโรงเรียนคุณธรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความ

รับผิดชอบ ความมีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตอาสา ส่งผลให้นักเรียนให้ความสำคัญกับการเรียนเพิ่มมากขึ้น และยังสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดจนสมรรถนะของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า กระบวนการพัฒนาด้านคุณธรรม ส่งผลทั้งทางด้านวิชาการ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และด้านสมรรถนะของผู้เรียน สอดคล้องกับ อมรรัตน์ วงศ์ศรียา (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต พัฒนาทั้ง 3 ด้าน ในวงรอบที่ 1 ใช้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวัดสุตส์ปดาร์ 5) กิจกรรมพบพระพบธรรม ในวงรอบที่ 2 ใช้ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอน น้องทำดี 3) กิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวันสุตส์ปดาร์ โดยเชิญวิทยากรภายนอก มาให้ความรู้แก่นักเรียน ผลการติดตามการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ทำให้นักเรียน โรงเรียนบ้านนาแม่ต จำนวน 138 คน มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น มีระเบียบวินัยมากขึ้น และมีจิตสาธารณะมากขึ้นกว่าก่อนการพัฒนา

4.3 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้บริหาร

สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการ นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจประการหนึ่ง คือ การให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานตามที่เขามีความสนใจ หรือให้เขามีโอกาสได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานที่เขาชอบเป็นการจูงใจที่ดีวิธีหนึ่ง รวมถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายวิธีทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจในการทำงานจะสร้างให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงาน การให้มีส่วนร่วมในการทำงานนี้ จะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกันและมีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 ด้านบริบท

1.1.1 ควรพัฒนาทบทวนความรู้ให้กับครู ทั้งครูผู้สอนเดิม และครูที่ย้ายมาใหม่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในทุกภาคเรียน

1.1.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้

1.1.3 ผู้บริหารควรเน้นย้ำนโยบายด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโอกาสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

1.1.4 ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในการนำเสนอผลงาน

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น

1.2.1 การบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. ไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดกิจกรรมในโครงการ จึงควรวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

1.2.2 ควรประชุมชี้แจงครูผู้สอนเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

1.2.3 ควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้เพียงพอ

1.3 ด้านกระบวนการ

1.3.1 ควรมีการติดตาม กำกับดูแลและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.3.2 คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆควรมีการสะท้อนผลการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน

1.3.3 ควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน

1.4 ด้านผลผลิต

ควรมีการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง วัดและประเมินผลคุณธรรมเป็นระยะ ดังนี้ ก่อนดำเนินกิจกรรม เพื่อให้ทราบพื้นฐานคุณธรรมของนักเรียน ระหว่าง ดำเนินกิจกรรม เพื่อสามารถพัฒนา ส่งเสริมคุณธรรมได้สอดคล้องกับความต้องการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะ ของนักเรียนและสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรม เพื่อวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมสู่การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
- 2.3 ควรพัฒนารูปแบบโครงการพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม